

**ӘР СЫНЫП БОЙЫНША ОҚУШЫЛАР САНЫНА ҚАРАЙ
КӨБЕЙТІЛУІ КЕРЕК**

Оқылым

8-сынып

1-тапсырма. Мәтінді оқып, астындағы тест тапсырмаларын орындаңыз.

Қолқанат

Сәкен шаруаға ұқыпты болды. Үстін тап-тұйнақтай таза ұстайтын еді. Ағайынды жетеуіміз. Сәкен бәрімізден үлкен. Жаздың күні ол бізден бұрын оянады да, үй шаруасына көмектеседі. Біз оянып, далаға шыққанда, Сәкен есік алдында жүреді. Ол бізді Қараөзек бойына соқпақ жолмен бастап алып кетеді. Мөлдір бұлақ басына барамыз да, жуынамыз. Сәкен әуелі кішкентай қарындасымыз Рахима, Халима, Сәлималарды жуындырады, шаштарын тарап, өріп береді. Содан кейін барып, өзі жуынады. Біздің күндегі әдетіміз – осы. Қайтадан қатар тізіліп алып, ауылға қарай жүреміз. “Айналайын, менің ақ қаздарым”, - деп анамыз есік алдынан бізді қарсы алады. Сәкеннің маңдайынан сүйіп жатып: - Қолқанатым менің! - дейді.

1. «Қолқанат» сөзінің аудармасын табыңыз.

- а) крыло
- ә) подручный
- б) помощник
- в) поддержка

2. Сәкеннің мінезіне лайық сөздерді табыңыз.

- а) суық, өткір, қатал, сараң
- ә) тапқыр, ақылды, пысық, елгезек
- б) бауырмал, қамқоршы, мейірімді, ұқыпты
- в) іскер, жауапты, адал, еңбекқор

3. Мәтінге сәйкес мақалды белгілеңіз.

- а) Жаман туыстан жақсы таныс артық.

ә) Ағасы бардың жағасы бар,

Інісі бардың тынысы бар.

б) Өле жегенше, ағайынмен бөле же.

в) Үйің жаман болса, күйің жаман.

4. Мәтінге сәйкес сөйлемді табыңыз.

а) Әрқашан таза жүруің керек.

ә) Өзіңнен кішілерге қамқоршы болуың керек.

б) Тек өзіңді ойлауың керек.

в) Ағайындарға көмектеспеуің керек.

5. Мәтінде қазақтың қандай ұлттық қасиеті туралы айтылған?

а) қонажайлылық

ә) кеңдік

б) ақкөңілділік

в) бауырмалдық

2-тапсырма. Мәтінді оқып, астындағы тест тапсырмаларын орындаңыз.

Бір бай той жасапты. Тойға көп адам келіпті. Қожанасыр да келіпті. Қожанасырдың үстіндегі киімі жаман екен. Қожаны ешкім елемепті, бұған төрге шық, тамақ же демепті. Қожа ақырындап далаға шығыпты. Үйіне барып, жақсы киімдерін киіп, қайта келіпті. Бұл жолы үй иесі Қожаға төрден орын беріпті. Ет келгенде:

- Қожеке, алыңыз, алыңыз!- деп қадірлепті. Қожа етті жемейді, табаққа шапанының жеңін малып:

- Же, шапаным, же,- деп отыра беріпті. Үй иесі өкпелеп:

- Сіз о не қылғаныңыз, шапан ет жей ме?- дейді.

Сонда Қожа:

- Сен мені сыйламайсың, киімді сыйлайды екенсің. Сондықтан жеңіме жегізіп отырғаным ғой,- деп жауап беріпті.

6. Мәтінге қандай ат лайықты?

а) Байдың үйі

ә) Қожанасырдың тойға баруы

б) Қожекеннің киімі

в) Байдың өкпелеуі

7. Қожаның мінезіне лайық сөздерді табыңыз.

а) өсекші, өтірікші, қатал, сараң

ә) тапқыр, ақылды, қу, әділ

б) білімді, жуас, тұйық, қыңыр

в) іскер, пысық, алаяқ, арам

8. Мәтінге сәйкес мақалды белгілеңіз.

а) Үйінде қартың болса — асыл қазынаң

ә) Үй баласымен базарлы,
қонағымен ажарлы

б) Киіміне қарап қарсы алады,
Біліміне қарап шығарып салады.

в) Үйің жаман болса, күйің жаман

9. Мәтінге сәйкес сөйлемді табыңыз.

а) Бай кедейлерді менсінбейді.

ә) Қожанасыр байды қатты сыйлайды.

б) Бай адамның бәріне бірдей қарайды.

в) Қонаққа нашар киіммен барған дұрыс.

10. Мәтінде қандай қазақ ұлттық киімі туралы айтылған?

а) тақия

ә) тон

б) шапан

в) мәсі

3-тапсырма. Мәтінді оқып, алдымен төмендегі кестеге берілген мәтін үзінділерінің ретін жазыңыз, содан соң мәтіннен кейінгі тест тапсырмаларын орындаңыз.

	Ғ
11	
12	
13	
14	
15	

Ақселеу

А) Абыздың денсаулығы нашар, көп жүгіре алмайтын, демікпе сырқаты (астма) болатын. Бір үйдің жанынан өте бергенде, дәу қара төбет абалап үріп шыға келді.

Ә) Абыз Ақселеудің жанына келіп:

- Мен қаш дегенде неге қашпадың? Қашсаң, сен де аман қалатын едің,- деді.

- Мен қашсам, денсаулығың жоқ, алысқа жүгіре алмайтын сен тұтылып, мен құтылатын едім.

Б) - Ақселеу, қаш, әне, ит келіп қалды!- деп, Абыз айғайлап жүгіре жөнелді. Ақселеу жерден бір шыбық алып, қашпастан итке қарсы ұмтылды. Бірақ оның шалбары жырым-жырым болды.

В) - Ақселеу бала да болса, азамат екен!- деді екеуінің әңгімесін тындап тұрған бір ақсақал сүйсініп.

Г) Сені қорғап қалу үшін әдейі қашпадым,- деді Ақселеу.

Ғ) Екі дос үй-үйдің арасымен әңгімелесіп келе жатты. Оның біреуі – Ақселеу де, екіншісі – Абыз.

16. Мәтінге сәйкес ойды белгілеңіз.

а) Нағыз дос басыңа қауіп түскенде білінеді.

ә) Достар әрқашан бірге жүреді.

б) Аңқау бала ештеңе істемей тұрып қалады.

в) Батыл бала қорқып қашпайды.

17. Ақселеудің мінезіне лайық сөздерді табыңыз.

- а) жұмсақ, аңқау, ашық ауыз, жуас
- ә) мейірімді, батыл, бауырмал, азамат
- б) тұйық, қыңыр, сараң, қорқақ
- в) пысық, сөзшең, арам, қу

18. Мәтінге сәйкес мақалды белгілеңіз.

- а) Батыр жарқырап жүреді,
Қорқақ қалтырап жүреді.
- ә) Батыр жарасыз болмас.
- б) Дос болсаң берік бол, досыңа серік бол.
- в) Әңгіме жол қысқартады.

19. Мәтіндегі антонимдерді табыңыз.

- а) қаш, жүгір
- ә) құтылу, тұтылу
- б) бала, азамат
- в) қорғау, құтылу

20. Мәтіннің тақырыбы не?

- а) батылдық
- ә) қулық
- б) достық
- в) туған жер